

ΚΑΘΕΦΕΦΤΗΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΤΩΝ

Απρίλης 1989

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'

Τεύχος 27

ΚΑΘΕΡΕΦΤΗΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΤΩΝ

Απρίλης 1989

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'
Τεύχος 27

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ

Β ΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΔΩΡΕΑ Ευδοκίου

ΜΕΡΟΜ. 16-9-91

ΑΡΙΘ. 24638

«ΚΑΘΡΕΦΤΗΣ»

Συντάσσεται από Επιτροπή

Μελών του Συλλόγου και

της Αδελφότητας

Αμπελοχωριτών

ΕΔΡΑ: ΓΙΑΝΝΕΝΑ

Δ/νση περιοδικού - Επικοινωνία

Κώστας Σιώτος

Ρώμα 17

452 21 Γιάννινα

τηλ. 35200 - 33051

Γιώργος Αναστασίου

Ριζάρη 16

452 21 Γιάννινα

τηλ. 37286

Χρήστος Δημοσθ. Αλεξίου

Μιχ. Βόδα 215

104 46 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ. 3600611

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Εσωτερικού Δρχ.: 500

Εξωτερικού Δολ. 20

ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ ---

— ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ:

Χρήστος Ε. Σιώτος

Γύρα 6 - Τηλ. 30538

453 33 Γιάννινα

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

Σύλλογος Απανταχού

Αμπελοχωριτών

Χρυσ. Σμύρνης 8

453 32 ΓΙΑΝΝΕΝΑ

Αδελφότητα Αμπελοχωριτών

Φυλής 24

107 71 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ. 8235570

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Αλεξίου Χρήστος Δημοσθ.

Αναστασίου Γιώργος Δ.

Αναστασίου Κώστας Δ.

Σιώτος Κώστας Ε.

ΜΕ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΧΕΣ - ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΟ 2.000

Το 2.000 δεν είναι πια μακριά. Οι διάφορες «Θρησκευτικές» και «Επιστημονικές» προφητείες, αισιόδοξες και μη, αντί να μας φωτίσουν μας μπλέξανε πιο πολύ.

Αεροπλάνα και αντιουλληπτικά, Ατομική ενέργεια και κομπιούτερ. Αυτοκίνητο και τηλεόραση, Μικροκύματα και εξοπλισμοί, αλλάξανε τη ζωή όλων των ανθρώπων, σ' Ανατολή και Δύση, πλουσίων και φτωχών, Άσπρων Μαύρων και Κίτρινων.

Ο φόβος από συγκεκριμένες απειλές, (ατομικός πόλεμος) αντικαταστάθηκε από άλλους ανυπολόγιστους και αυτοί οι φόβοι είναι στα σίγουρα πιο βασανιστικοί.

Για πολλά χρόνια μιλούσαμε για την μάστιγα της ανεργίας, σήμερα εκτοπίστηκε από την καταστροφή του περιβάλλοντος. Το νέφος σκοτώνει τους Αθηναίους. Η αυτοκινητοβιομηχανία παράγει συνεχώς νέα μοντέλα — οι δρόμοι όμως παραμένουν στενοί, τα πάρκινγκ λιγοστεύουν, το πράσινο εξαφανίζεται, τα ποτάμια και οι θάλασσες μολύνονται και η ατομική Βιομηχανία δηλητηριάζει ασταμάτητα την ατμόσφαιρα. Καινούργιες άγνωστες αρρώστιες, δυσκολοελέμητες και θανατικές εμφανίζονται — και η Ιατρική δεν μπόρεσε ν' απαντήσει ακόμα. Η έξαρση των Ναρκωτικών παίρνει επικίνδυνες διαστάσεις κι αν αληθεύει κατά πως γράφει ο τύπος, πως οι έμποροι του λευκού θανάτου είναι υψηλά πρόσωπα και διακινούνται από Αστυνομικά όργανα, τότε η κατάσταση είναι τραγικότερη.

Μ' αυτά τα προβλήματα ετοιμάζεται η ανθρωπότητα να υποδεχτεί με γιορτές και πανηγύρια το 2.000.

Οι πολιτικές ηγεσίες σηκώνουν τα χέρια τους ψηλά. Οι επιστήμονες όπου γης δεν μας είπαν ποτέ το «ΤΙ ΘΑ ΓΙΝΕΙ», αλλά «ΤΙ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ». Όλα αυτά όμως δεν είναι μακριά από εκείνα που λένε οι χαρτορίχτρες και οι καφεντζούδες που δυστυχώς χρόνο με τον χρόνο πληθαίνουν. Οι οικολόγοι, οι διάφορες κοινωνικές οργανώσεις και κινήσεις είναι ακόμα αδύναμες να επεμβούν αποφασιστικά. Έτσι λοιπόν η αβεβαιότητα μεγαλώνει. Οι φόβοι πολλαπλασιάζονται και γίνονται αναγκαστικοί σύντροφοι στη ζωή μας.

Έντεκα χρόνια μας χωρίζουν από το 2.000. Πώς λοιπόν θα είναι η ζωή μας τότε; Από τι καινούργιους φόβους θ' απειληθεί; Τι καινούρ-

γιες αρρώστιες θα μας συντροφεύσουν; Ποιοί λοιπόν από τους επιστήμονες, τους πολιτικούς θα μας απαλλάξουν απ' αυτούς τους φόβους;

..... Παρασύρθηκα πολύ, είναι κι' αυτό ένα δείγμα των φόβων που κατέχει κι' εμένα, γιατί όταν σκέφτηκα να γράψω λίγες γραμμές για το χωριό μας ήθελα να ψάξω μαζί σας, αν και πόσο η τεχνολογική επανάσταση μπήκε μέσα στη ζωή μας με κάτι από τα παλαιά. Θα το προσπαθήσω αφού κάνω μια διαπίστωση, πως η τεχνολογία μπήκε στη ζωή και στο χωριό μας με όλη τη μεγαλπρέπεια και εξίσου επικίνδυνα όπως σ' όλον τον υπόλοιπο κόσμο.

Οι μαύρες πλάκες των σπιτιών μας αντικαταστάθηκαν με βιομηχανικά κεραμίδια. Η φυσική πέτρα από μπετόν και τα τούβλα. Το κατοικίσιο γάλα με εβαπορέ ΝΟΥΝΟΥ, Βλάχας. Τα σιενά σκεκάρια με τα πέτρινα γκαλντερίμια σε αυτοκινητόδρομους και τα χέρσα χωράφια σε απέραντα πάρκινγκ. Όλα αυτά βέβαια είναι εξέλιξη, είναι άνεση, ποτέ όμως φυσική ομορφιά, πολύ δε περισσότερο υγεία.

Τα γαϊδουράκια εξαφανίστηκαν και οι επαγγελματίες Μουλαράδες δεν υπάρχουν πια, γιατί η μετανάστευση στον τόπο μας είναι καθολική. Τ' αρπέλια εξαφανίζονται ένα μετά το άλλο. Το λιγιστό θαυμάσιο κρασί που βγάζουνε τα λίγα γερασμένα χέρια μοιράζεται όπως η μεταλαβιά.

Χτίζουμε το πνευματικό κέντρο κι' αυτό είναι έπαινος για όλους εκείνους που πρωτοστάτησαν και για όσους συμβάλλουν, άσχετα αν συμφωνεί ή διαφωνεί κανείς με τον όγκο και τον χαρακτήρα της δόμησης.

Ο αυτοκινητόδρομος αντικατέστησε τον Γελοθά της ανηφόρας και τον χαλιά απέναντι στον Αγριόκερασο.

Αξιέπαινη η προσπάθεια να δεινροφυτέψουμε το κορφόβουνο και λυπηρό που κάποιοι, ευτυχώς λίγοι, χωριανοί μας αντιδρούν. Τέτοιες προσπάθειες να τις ενισχύσουμε με όλες μας τις δυνάμεις.

Με όλα αυτά που αναφέραμε είναι αδύνατο να κρατήσουμε το παλαιό χρώμα και τον χαρακτήρα που είχε το χωριό μας πριν από δεκαετίες. Είναι όμως εύκολο να κρατήσουμε και να ενισχύσουμε ότι μας απέμεινε και ευτυχώς είναι αρκετά.

Και πριν απ' όλα θα πρέπει να κρατήσουμε και να μεταδώσουμε στις νέες γενιές τις αναμνήσεις από τα παλαιά, αυτό που βασανιστικά αλλά σταθερά κάνει ο «Καθρέφτης» μας χρόνια τώρα.

Θα σας μιλήσω για τους επαγγελματίες Αγωγιάτες, τους Μουλαράδες όπως συνηθίζεται να τους λέμε, με μια προσφορά ανεκτίμητη στα δύ-

σκολα εκείνα χρόνια. Ας θυμηθούμε λίγα πράγματα, όχι πολύ μακρινά για μας τους μεγαλύτερους και ας δώσουμε στους νεότερους εκείνη τη γνωστή γραφική εικόνα της επικοινωνίας του χωριού με την πόλη.

Ο πρώτος επαγγελματίας Αγωγιάτης ήταν ο μακαρίτης ο Γιάνν — Πάνος πολύ πριν από τον πόλεμο. Βέβαια ήταν πολλοί εκείνοι που διατηρούσαν κάποιο γαϊδουράκι, σπάνια ένα μουλάρι, αλλά για ατομική τους χρήση. Μετά τον πόλεμο είχαμε κατά σειρά που εμφανίστηκαν τον Βασίλ. — Πάνο με τρία - τέσσερα Μουλάρια, τον Μήτσο - Αναστασίου και τέλος τον Χαρίλ. - Γέροντα με άλλα τόσα ζωντανά αντίστοιχα. Και οι τρεις βέβαια διατηρούσαν καταστήματα στο χωριό, πολυκαταστήματα. σε μικρογραφία, από γαλότσες και ιατροθεραπευτικά μέχρι ξυλόπρωγες και ρετάλια, έπρεπε συνεχώς να μεταφέρουνε τα εμπορεύματα άλλοτε από την Φανερωμένη, άλλοτε από το Καλέντζι και άλλοτε από την Πλάκα.

Μεταφέρονε όμως και πράγματα όλων των ξενητεμένων χωριανών μας σαν γύριζαν από τα πολύκαιρα ταξίδια τους. Απ' ότι θυμάμαι το αγωγή κόστιζε αρχικά δύο δεκάρες το κιλό, αργότερα πενήντα λεπτά και τέλος μια δραχμή. Είχανε όμως και τις καβάλες. Άρρωστοι, ανάπηροι και γενικά ανήμποροι που θέλανε να πάνε στην πόλη ή να έρθουνε στο χωριό χρησιμοποιούσαν μουλάρι. Και οι πολιτικοί και οι δεσποτάδες που κάποια φορά αποφάσιζαν να επισκεφτούν το χωριό μας (σπάνια φρούτα) χρησιμοποιούσαν Μουλάρια.

Για τις καβάλες χρησιμοποιούσαν ήσυχα και σταθεροπάτητα Μουλάρια. Ρίχνανε ένα παρδαλό χεράκι ή μία φλοκάτα στο σαράρι, τόσο για κάποια άνεση, όσο και για καθαριότητα και ομορφιά.

Η μεγάλη προσφορά των Μουλαράδων δεν σταματάει εδώ. Μεταφέρονε τα πάντα άμμο από το ποτάμι, πέτρες και πλάκες από τα νταμάρια καυσόξυλα από το ξεροπήγαδο και τα ισιώματα, οργώνανε τα χωράφια και αλωνίζανε. Μεταφέρονε και τα προκιά ιδιαίτερα όταν τα κορίτσια μας ξενοπαντρεύονταν σε άλλα χωριά.

Μίλησα για δύσκολο επάγγελμα και το εννοούσα. Δεν θα αναφερθώ στην καθημερινή φροντίδα των ζωντανών, ούτε στις περιπέτειες της άνοιξης που φτάνανε μέχρι την Σμύρνη, την Πολισιά και τα Κατσανοχώρια με την κόσα στο χέρι για να μαζέψουν χοιράρι για τον χειμώνα. Και είχαμε δύσκολους χειμώνιδες πολλές φορές. Δεν θα σας πω για τις ατέλειωτες νύχτες στα Ζαγόρια, στην Παπαλία, στο Ξεροπήγαδο, την Πολισιά και στα Κατσανοχώρια με ένα μουσαμά στο χώμα κι' έναν άλλο για σκέπασμα και με τον φορτωτήρα στο πλάι για ώρα ανάγκης. Ο φορτωτήρας ήταν ένα καλοδουλεμένο παλούκι με μια δικάλα στην κορυφή

που ήταν ο βασικός βοηθός του Αγωγιάτη. Φόρτωνε 35 ως 50 κιλά από μια μεριά, έβαζε τον φορτωτήρα να μη γύρει το σαμάρι και φόρτωνε και την άλλη. Τροβάδες και άλλα μικροπράγματα τα κρεμούσαν δεξιά αριστερά, ισόβαρα στο σαμάρι ή ακόμα και πανωμάρα.

Το δύσκολο ήταν ο Γολγοθάς των τεσσάρων ωρών από το χωριό στη Φανερωμένη, των πεντέμιση ωρών της επιστροφής. Τα στενά πέτρινα μονοπάτια από το Σταυρό στο Ξεροπήγαδο που στο διάβα τους βγάζανε τσίκες και καρφιά και τα πέταλα. Ήταν οι κορδέλλες της Πολιτοάς και ο χαλιάς στον Αγριοκέρασο. Πολλές φορές όταν τα μουλάρια ήταν με μπόι φορτωμένα τα πιάνανε από την ουρά να τα βοηθήσουνε. Το πιο επικίνδυνο σημείο ήταν το ισχυγκρί στα Δοντάκια.

Το χειρότερο ήταν με τις βροχές και τους πάγους κι' όταν έβοσκαν τα γίδια στα στεφάνια στα Ζαγόρια και στην Αστραπή. Θεόρατα τουγκριά ίσια με μια κασέλα όπως λέγανε σάρωναν τις χωναβιές απ' το σταυρό μέχρι το Ξεροπήγαδο και τ' Αλοβρέτ. Αυτός ο φόβος ήταν ο τρομερότερος. Να φανταστεί κανείς τέσσερα μουλάρια κανταριασμένα (ένα πίσω από το άλλο δεμένα με καπίστρι) να κατεβαίνουν την πρώτη ή τη δεύτερη σκάλα και να πέφτουν πέτρες μπροστά, πίσω και καταπάνω τους. Τότε μόνο ένας μπορούσε κάτι να πει: ο Θεός.

Θα είναι τρομερά ενδιαφέρον να περιγράψουμε μια τέτοια πορεία, σχεδόν καθημερινό φαινόμενο τότε και με τους τρεις αγωγιάτες και με μερικές γυναίκες που φερτώνονταν οι ίδιες γιατί δεν είχαν να πληρώσουν, για να δούμε τι σημαίνει ο δρόμος Χωριό — Φανερωμένη και επιστροφή.

Επειδή δύο από τους παλαιούς αγωγιάτες ζούνε θα ήταν φανταστικό να αφήσουμε τους ίδιους να μας διηγηθούν. Θα το προσπαθήσω σε έναν από τους επόμενους καθρέφτες. Τούτες τις γραμμές τις αφιερώνω στην μνήμη εκείνων που έφυγαν τον Γιάν — Πάνο και τον Μήτσο — Αναστασίου και τους χαρίζω στους άλλους δύο που ζουν τον Βασίλ — Πάνο και τον Χαρίλ — Γέροντα.

ΧΡΗΣΤΟΣ Γ. ΠΑΝΟΣ

ΤΟ ΠΑΣΧΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΘΙΜΑ ΜΑΣ

Γράφει ο Δημ. Τόλης

Η γιορτή του Πάσχα, δηλαδή της ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ, είναι μια από τις μεγαλύτερες γιορτές της Χριστιανοσύνης.

«Έορτῶν έορτή καὶ πανήγυρις έστι πανηγύρεων...!»

Γιορτάζεται κάθε Άνοιξη, με περισσή λαμπρότητα γιατί την εποχή αυτή όλα στη φύση παίρνουν ιδιαίτερη ζωντάνια στο φως του ήλιου και στο πράσινο... .

«Το έαρ συνεορτάζεται μετά της εκκλησίας και η φύση συναγάζεται, μετά της πίστεως», λέει ο Παπαδιαμάντης.

Και πρώτη μας έρχεται η Μεγάλη εβδομάδα, των Παθών του Κυρίου, με τα μολυβένια πρωϊνά και τα λυπητερά βράδια.

Όλες τις μέρες, εμείς οι Χριστιανοί, από τις πίκρες για την αδικία, αισθανόμαστε ζοηρή την παρουσία ΕΚΕΙΝΟΥ... .

Μετά... ., την Κυριακή του Πάσχα, όταν ακούεται από το στόμα του παπά το χαρμόσυνο μήνυμα της Ανάστασης, για το οποίο «πᾶσα ἡ κτίσις, ἀγάλλεται, καὶ χαίρει, ὅτι Χριστὸς Ἀνέστη καὶ Ἄδης σκυλεύθη...», αισθανόμαστε χαρὰ και ευχαρίστηση... .

Εκτὸς ἀπὸ τὴ χαρὰ και τὴν ἀπόλαυση, τὸ μήνυμά αυτό μας παρέχει και δύο αξιοπρόσεχτες αλήθειες: Πρῶτον ὅτι ὁ Χριστιανὸς δὲν εἶναι καταδικασμένος στὸν αἰῶνιο θάνατο, γιατί «προσδοκᾷ ἀνάστασιν νεκρῶν καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος» και δεύτερον ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ζοῦμε σὲ μια διαρκῶς ἀναστημένη ζωὴ.

Μια ζωὴ ἀγνή, εἰρηνική, πραγματικὰ ἐλεύθερη και δημιουργική, πλάϊ σ' Εκείνον, πὺ με τὴ διδασκαλία Του και τὰ ἔργα Του μας διαβεβαίωσε: Ἐγὼ εἰμὶ ἡ Ἀνάστασις και ἡ ζωὴ...» και «πάντα δυνατά...», σ' ὅποιον πιστεύει.

Πολλές εἶναι οἱ ἀναμνήσεις πὺ ἔχει ὁ καθένας μᾶς ἀπὸ τὶς γιορτές του Πάσχα, ἀλλὰ τὶς καλύτερες, τὶς περισσότερες και τὶς ομορφότερες ἔχουν ἐκεῖνοι, πὺ ἔζησαν και ζοῦν σὲ χωριά.

Απὸ τὴν Καθαρὴ Δευτέρα σὲ χωριὸ μου τὸ Ἀρπελοχώρι (Σκλούπο), ἔλοι νήστευαν και με τὴν εξομολόγηση προετοίμαζαν τὸν εαυτὸ τους, ὡς: ἀγνοὶ και ἀμόλυντοι, «μετὰ φόβου Θεοῦ πίστεως και ἀγάπης», νὰ μεταλάβουν «τῶν ἀχράντων μυστηρίων...».

Το Σάββατο του Λαζάρου, τα λαζαρούδια, από σπίτι σε σπίτι χτυπώντας τα κύπρα, τραγουδούσαν τα κάλαντα:

«πες μας Λάζαρε τι είδες,
εις τον Άδη που επήγες;
Είδα φόβους, είδα τρόμους,
είδα βάσανα και πόνους. . . .»

Την ίδια μέρα οι νύφες της χρονιάς, πήγαιναν τα Βάϊα στην εκκλησία και μετά το χορό που έστηναν στην αυλή της εκκλησίας, χτυπούσαν, κατά το έθιμο, με τη σειρά την καμπάνα σε χαρούμενο ρυθμό.

Την Κυριακή των Βαΐων, με ευχές «Χρόνια πολλά» και άλλες, άλλοι προπαντός οι νιοί και οι νιές χτυπούν με τα Βάϊα που έχουν πάρει στην εκκλησία από το χέρι του παπά, όσους και όσες δεν έχουν Βάϊα, λέγοντας:

«Πού ν' τα Βάϊα σου καλέ; και . . ., τους προσφέρουν από τα δικά τους.

Όταν γυρίζουν στο σπίτι κρεμούν Βάϊα έξω από την πόρτα και τ' αφήνουν εκεί όλη τη χρονιά. Κατόπι στολίζουν με Βάϊα το εικόνισμα και πηγαίνουν σ' όλα τα σπαρμένα χωράφια, όπου μπάζουν στη μέση από το καθένα κλωναράκι, για να προσκόψουν με την ευλογία και τη βοήθεια του Θεού.

Τη Μ. Τετάρτη οι νοικοκυρές ζυμώνουν τις λαμπριάτικες κουλούρες και τα κουλουράκια σκέτα, δηλ. χωρίς ζάχαρη, βούτυρο και βανίλια. Αλείφουν μόνο την επιφάνειά τους πριν από το ψήσιμο, με χτυπημένο αυγό για ν' αποκτήσουν εμφάνιση.

Τη Μ. Πέμπτη τα παιδιά του σχολείου, με την καθοδήγηση του δασκάλου τους, στόλιζαν τον Επιτάφιο με ταπεινά αγριολούλουδα και χάρτινες γιρλάντες, που από γρηγορώτερα έφτιαχναν στο σχολείο, κατά το μάθημα της χειροτεχνίας δείγμα αγάπης σ' Εκείνον που τόσο είχε φουντώσει μέσα τους.

Αυτή τη μέρα οι νοικοκυρές βάφουν τ' αυγά κόκκινα. Όσοι πενθούν τ' αυγά μπλέ ή μαύρα, ή δε βάφουν καθόλου.

Πιστεύουν πως τ' αυγά που βάφονται τη Μ. Πέμπτη, όσο καιρό και αν μείνουν, δε βρωμάνε όπως συμβαίνει στ' άλλα που βάφονται άλλες μέρες.

Αν τολμήσεις να τους εξηγήσεις το φαινόμενο ότι δηλ. τ' αυγά που μένουν πολύ καιρό χάνουν σιγά, σιγά από το βάρος τους, γιατί εξατμίζεται το υγρό που έχουν και γι' αυτό γίνονται ελαφρότερα από

τ' άλλα, όχι μόνο δεν θα το παραδεχτούν, αλλά μπορούν να σε χαρακτηρίσουν και άθεο. . . .

Μετά τη βαφή τα πλένουν προσεκτικά με ξύδι για να καθαρίσουν και κατόπι τα γυαλίζουν τρίβοντάς τα με πανί βουτηγμένο στο λάδι.

Οι πρόγονοί μας το αυγό που θα γεννούσε η πρώτη κότα τη Μ. Πέμπτη, το έβαφαν χωριστά και το τσόφλι (κέλυφος) το έκαναν κομματάκια και το έριχναν στους κήπους και στ' αμπέλια για να εξαφανισθούν οι χαμόραγκοι.

Τη Μ. Παρασκευή τα παιδιά, από το πρωί πήγαιναν στα σπίτια του χωριού και έλεγαν το:

«Σήμερα μαύρος ουρανός
σήμερα μαύρ' ημέρα,
σήμερα όλοι θλίβονται
και τα βουνά λυπούνται. . . .
Σήμερα βάλαν τη βουλή
οι άνομοι εβραίοι,
για να σταυρώσουν το Χριστό,
των πάντων Βασιλέα. . . .».

Δε χρησιμοποιούσαν όμως κύπρα, ούτε μουσικά όργανα όπως στο Λάζαρο, γιατί στην έκβαση της λύπης δεν επιτρέπονται.

Μάλιστα οι νοικοκυρές έδιναν στα παιδιά για δώρο μόνο σταφίδες και ξερά ούκα και όχι νομίσματα (κέρματα), γιατί αυτά θύμιζαν τα «τριάκοντα αργύρια» που πήρε ο προδότης Ιούδας για να παραδώσει στους Εβραίους το Χριστό.

Το βράδυ, στην ακολουθία των Ωρών, τα παιδιά των μεγαλύτερων τάξεων του σχολείου με τον δάσκαλό τους, έψαλλαν στα Εγκώμια: «Ω γλυκύ μου έαρ, γλυκύτατόν μου τέκνον, που έδυσον τὸ κάλλος; Ω Τριάς Θεέ μου, Πατήρ, Υἱὸς καὶ Πνεῦμα, ἐλέησον τὸν κόσμον. . .»

Και . . ., το Μ. Σάββατο, τα παλιά τα χρόνια, κάθε οικογένεια πήγαινε τα κόκκινα αυγά στην εκκλησία και τα ευλογούσε ο παπάς διαβάζοντας μια ειδική ευχή.

Την ίδια μέρα, οι αρραβωνιασμένοι έστελναν στις αρραβωνιαστικές τους καθιερωμένα λαμπριάτικα δώρα, παπούτσια λουστρίνια και τη λαμπριάτικη λαμπάδα, στολισμένη με χρωματιστές μεταξωτές κορδέλλες.

Σ' όλες τις αγρυπνίες της Μ. Εβδομάδας οι κάτοικοι, μικροί και μεγάλοι παρακολουθούν την ακολουθία των παθών του Κυρίου, από την αρχή ως το τέλος, με κατάνυξη και μεγάλη ευλάβεια.

Πολύ συγκινητική, αλλά και φαντασμαγορική είναι η περιφορά

του Επιταφίου γύρω από την εκκλησία και μετὰ στο νεκροταφείο του χωριού, στην Αγία Παρασκευή.

Με τα εξαπτέρυγα και τα μεγάλα χρωματιστά φανάρια της εκκλησίας μπροστά, ο παπάς, οι ψάλτες και το εκκλησίασμα, με τις λαμπάδες αναμμένες, ψάλλουν και το «Κύριε Ἐλέησον», γεμάτοι θλίψη και συγκίνηση...

Παρακαλουν τον «παθόντα και ταφέντα» ΧΡΙΣΤΟ, να τους λυπηθεί και να τους βοηθάει στις δύσκολες στιγμές της ζωής...

Τέλος, τα ξημερώματα, στον όρθρο της Κυριακής του Πάσχα και περί ώραν 3η μετά τα μεσάνυχτα (όχι 12η), σήμανε η καμπάνα χαρωπά καλώντας τους πιστούς για την πρώτη Ανάσταση.

«Σημαίνει, σημαίνει αδιάκοπα, σαν να θέλει να ξυπνήσουν και οι νεκροί από τα μνήματά τους, για να γιορτάσουν στην εκκλησία τη μεγάλη Ανάσταση...», λέει ο Κρυστάλλης.

«Νάτην πρόβαλλ' η Πασχαλιά, ξανθή, χρυσοσημένια και με λουλούδια εδώ κι' εκεί χίλια φιλιά σκορπάει...»

Οι χωριανοί, γέροι γυναίκες και παιδιά, ντυμένοι με τα γιορτινά τους ρούχα, με τις άσπρες λαμπάδες στα χέρια κατευθύνονται με χαρές και χαμόγελα στην εκκλησία, η οποία δεν αργεί να γεμίσει. Στα σπίτια μένουν οι άρρωστοι, όσοι δεν επιτρέπεται να κινηθούν.
δεδίωξε

Στην ώρα του ο παπάς, ο λειτουργός της εκκλησίας μας από την Ωραία Πύλη ρωτάει:

Μήπως λείπει καμιά οικογένεια, να την περιμένουμε;

Όχι..., απαντούν οι χωριανοί που ξέρουν, γιατί από ώρα παρακολουθούσαν και ειδοποιούσαν, με τα παιδιά τους καθυστερημένους.

Αμέσως μετὰ, στην ολοσκότεινη εκκλησία —σύμβολο της οικίας του θανάτου— ακούγεται η φωνή του παπά:

«Δεῦτε λάβετε φῶς, ἐκ τοῦ ἀνεσπέρου φωτός...» και μονομιάς οι αναμμένες από το Τρικέρι του λαμπάδες των πιστών, χύνουν άπλετο το Ἅγιο φῶς!

«Νῦν τὰ πάντα πεπλήρωται φωτός...!!»

Αυτό το Ἅγιο φως, κάθε χρόνο φέρνουν οι πιστοί στα σπίτια τους. Μπαίνοντας, φτιάχνουν σταυρό στο ανώφλι της πόρτας με το μαύρο καπνό που βγάζουν οι λαμπάδες και ανάβουν το καντήλι στο εικόνισμα, ενώ άλλοι από την οικογένεια τις περιφέρουν στις καλύβες που έχουν τα ζωντανά τους, για να προκόψουν.

Η Ανάσταση γίνεται, γλυκιά και κατανυκτική, στην αυλή της εκκλησίας, όπου όλοι μαζί ψάλλουν:

«Χριστὸς Ἀνέστη ἐκ νεκρῶν,
θανάτῳ θάνατον πατήσας
καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι
ζωὴν χαρισάμενος».

Τη στιγμή αυτή, παλιά, για τη Νίκη του Χριστού μας, οι πρόγονοί μας έριχναν ντουφεκιές και έκαναν αυτοσχέδιες κροίδες.

Από το εκκλησίασμα, κανένας δε φεύγει. Όλοι υμνούν και παρακολουθούν τη θεία λειτουργία ως το τέλος, οπότε με τις ευχές «Χριστὸς Ἀνέστη!» και «Ἀληθῶς Ἀνέστη» αλλάζουν το φιλί της αγάπης...

«Χριστὸς Ἀνέστη, ἀνοίγουν
καὶ ὑμνολογοῦν τὰ χεῖλη.
Ἐκθρεῖ καὶ φίλοι σμίγουν
καὶ γίνονται ὅλοι φίλοι...»

Το φιλί της αγάπης άλλαζαν μόνο οι άνδρες μεταξύ τους και όχι άνδρες και γυναίκες, εκτός εάν ήταν πολύ στενοί συγγενείς.

Τον χαιρετισμό δε «Χριστὸς Ἀνέστη» και «Ἀληθῶς Ἀνέστη», κατά τις συναντήσεις τους, αντί για καλημέρα και καλησπέρα, τον κρατούσαν 40 μέρες, ως την Ανάληψη του Χριστού.

Το μεσημέρι, στο πασχαλινό τραπέζι, από το οποίο δε λείπει το ψητό, το κρασί και τα κόκκινα αυγά, μετὰ το «Χριστὸς Ἀνέστη» που ψάλλουν για προσευχή, τρώγουν, πίνουν και ευφραίνονται...

Μόνον οι ξενητεμένοι λείπουν...

Αυτοί, εκεί μακριά στην άστοργη και αφιλόξενη γη που εργάζονται, ζουν μόνο με την ανάμνηση της πατρίδας και με το όραμα του γυρισμού. Τέτοιες μέρες πικραίνονται περισσότερο...

Τραγουδούν με παράπονο και παρακαλούν το πουλί της Ἀνοιξης να πετάξει εκεί στα ξένα για συντροφιά...

«...Για πέτα κύκε απ' το χωριό
κι έλα εδώ στα ξένα
να κάνεις κούκε μου λαμπρή
και συ μαζί με μένα.
Πάρε στο ράμφος σου αυγό
στα νύχια σου λαμπάδα
ν' ανάψω κι εγώ ο δυστυχής
να θυμηθώ Ελλάδα...»

Ποιός μπορεί να ξεχάσει το γεμάτο από ζωντάνια και αγάπη, γραφικό και μαγευτικό Πάσχα;

Το σούβλιομα του αρνιού στην αυλή του σπιτιού και όλες τις άλλες νότες της ευτυχισμένης ομορφιάς;

«Σήμερα γιορτή μεγάλη, σήμερα Λαμπρή!

Σφάζουν σήμερα και ψένουν φυλαγμέν' αρνιά...»

Τη δεύτερη μέρα της Λαμπρής, μετά την εκκλησία, γίνονταν επισκέψεις στα σπίτια για τα «χρόνια πολλά» με τραγούδια, κέρασματα και κόκκινα αυγά, ενώ τα μικρά παιδιά πήγαιναν στις νουνές τους για ν' αλλάξουν τις κουλούρες και τ' αυγά.

Όλες οι στράτες ήταν γεμάτες από χαρούμενα μικρά παιδιά...! Άλλα πήγαιναν και άλλα έρχονταν κρατώντας επιδεικτικά τους άσπρους μποξάδες με τις κουλούρες και τ' αυγά, που τους είχαν αλλάξει οι νουνές και στα χέρια λίγα κέρματα, δώρο για ν' αγοράσουν ζαχαρωτά.

Τ' απογεύματα τον εσπερινό και τις τρεις μέρες του Πάσχα, μικροί και μεγάλοι, μεθυσμένοι από χαρά και ευτυχία, στήνουν γενικό χορό στην πλατεία του χωριού, αρχίζοντας με το τραγούδι της Λαμπρής:

«Κάτω στα Γεροδόλυμα
ματάκια, ματάκια
και στου Χριστού τον Τάφο,
μα το «Χριστός Άνέστη...»

Ενώ παραπέρα, στην αυλή της εκκλησίας τα παιδιά που δε χορεύουν, παίζουν, άλλα Τριότα, Εννιάρια, πεντόβουλα, τον Μούκα ή την Κουμπιά και άλλα, τα μεγαλύτερα με παραδάκι, το Στριφτό (κορώνα - γράμματα).

Σ' αυτά τα λαμπριάτικα ξεφαντώματα, πολλές φορές, δε λείπουν και τα κρυφοπαζαρέματα για συμπεθεριές...

Οι νιοί, στο χορό περισσότερο, διαλέγουν τις καλές τους...

Κοιτάζουν τα κορίτσια και ξανακοιτάζουν με μάτια γουρλωμένα χωρίς παραξήγηση γιατί,

«Σ' όλα είναι νόμος
στα μάτια όχι όμως...!!»

Έτσι το κοίταγμα και το διάλεγμα συνεχίζεται κι ο χορός πάει γαϊτανάκι...

«Εμπάτ' αγόρια στο χορό,
κορίτσια στα τραγούδια.
Να δείτε και να μάθετε
πως πάνει, η αγάπη.
Από τα μάτια πάνεται,
στα χείλια κατεβαίνει
κι από τα χείλια στην καρδιά,
φυτρώνει και ριζώνει...»

Το πέταγμα του αητού

Ένα παιγνίδι που όλοι το αγαπούσαμε ήταν ο αητός.

Η κατασκευή του αητού ήθελε τέχνη. Για να πετύχεις τον αητό επρεπε να έχει συμμετρία και καλή ισορροπία. Είχε σχήμα κανονικού εξαγώνου που σχηματίζεται από 3 ίσια λεπτά και ελαφριά ξύλα συνήθως σανίδια ή από τον κορμό ενός είδους αγκαθιού, και σε εξαιρετικές περιπτώσεις από καλάμια μια και το είδος αυτό ήταν δυσεύρετο στο Σκλούπο. Απαραίτητη η ουρά η κανονική για να μην κάνει κολοτούμπε, ο αητός. Το σχοινί το παίρναμε από το σπίτι και ήταν νήμα ή από το μαγαζί και συνήθως κερώναμε.

Τον αητό τον αμολούσαμε σε ωρισμένες περιοχές όπως στην κορυφή απ' το Τσουγκριά της Αλαταριάς, τ' Αλώνια, το αλώνι του Χρ. Γέροντα κ.ά.

Στην περίπτωση που είχε άπνοια παρότρυνε εκείνος που προσπαθούσε να τον αμολώσει, τους μικρότερους να επικαλεσθούν τον αέρα να φυσήξει με το «Φύσε αέρα πέσε μπούνα».

Δεν έλειπαν και οι ανταγωνισμοί!! Ο δικός μου είναι ψηλότερα, μακρύτερα πάν' απ' το κεφαλάκι, ή ο δικός σου κάνει μεγάλη καμάρια, ή ο δικός μου τραβάει δυνατά.

Όταν έπεφτε ένας αητός ή όταν κοβόνταν το νήμα τότε όλοι κινητοποιούνταν σαν στρατός κατοχής. Αρχίζε η λεγόμενη τσανεμούρα δηλαδή το τσάνεμα (κλέψιμο) του νήματος. Όταν γίνονταν η τσανεμούρα φωνάζαμε σχεδόν ρυθμικά τσανεμούρα - τσανεμούρα και μάλλον είμασταν περήφανοι για το τσάνεμα.

Μερικές φορές στέλναμε και τηλεγραφήματα δηλαδή κάναμε από χαρτί ένα δακτύλιο, το βάζαμε στο σχοινί και ο αέρας το πήγαινε προς τα πάνω. Αυτό ήταν λίγο επικίνδυνο γιατί όταν έφτανε επάνω χάλαγε την ισορροπία και ο αητός συνήθως έπεφτε.

Κάποτε - Κάποτε και κύρια την Καθαρά Δευτέρα θυμόμαστε τα δικά μας παιδικά χρόνια που το πέταγμα του αητού, έπεφτε σαν επιδημία σε όλα σχεδόν τα παιδιά και βαστούσε αρκετό καιρό.

Στέλιος Δημητρίου (Εκάρφωτος)

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ ΑΓΟΡΟΠΩΛΗΣΙΑΣ ΑΓΡΟΥ ΤΩΝ ΠΕΡΑΣΜΕΝΟ
ΑΙΩΝΑ ΣΤΟ ΣΚΛΟΥΠΟ

Κ. Αναστασίου
Οδοντίατρος

Με το σκεπτικό ότι ο ΚΑΘΡΕΦΤΗΣ αποτελεί τρόπον τινά, την κιβωτό, όπου οι Αμπελοχωρίτες με αγάπη και στοργή εναποθέτουν ό,τι σχετικό με την ιστορία, τα ήθη και έθιμα και τις παραδόσεις του χωριού, παρουσιάζει σήμερα ένα συμβόλαιο αγοροπωλησίας που έγινε το 1896.

Ένα συμβόλαιο που έγινε εδώ και ένα αιώνα παρουσιάζει αναμφίβολα ενδιαφέρον και περιέργεια. Είναι μια γραπτή μαρτυρία το πώς λειτουργούσε η τότε μικρή μας κοινωνία.

Θάταν ευχής έργου αν άλλοι διαθέτουν αρχαιότερες μαρτυρίες γραπτή, να ιδούν το φως της δημοσιότητας. Γιατί μ' αυτόν τον τρόπο γνωρίζουμε καλύτερα τις ρίζες μας.

Το συμβόλαιο στο οποίο αναφέρομαι, είναι μια αγοραπωλησία αγρού που έγινε μεταξύ του Κώστα Αλέξη και του Τόλη Κώστα Τόλη. Το παραθέτω αυτούσιο.

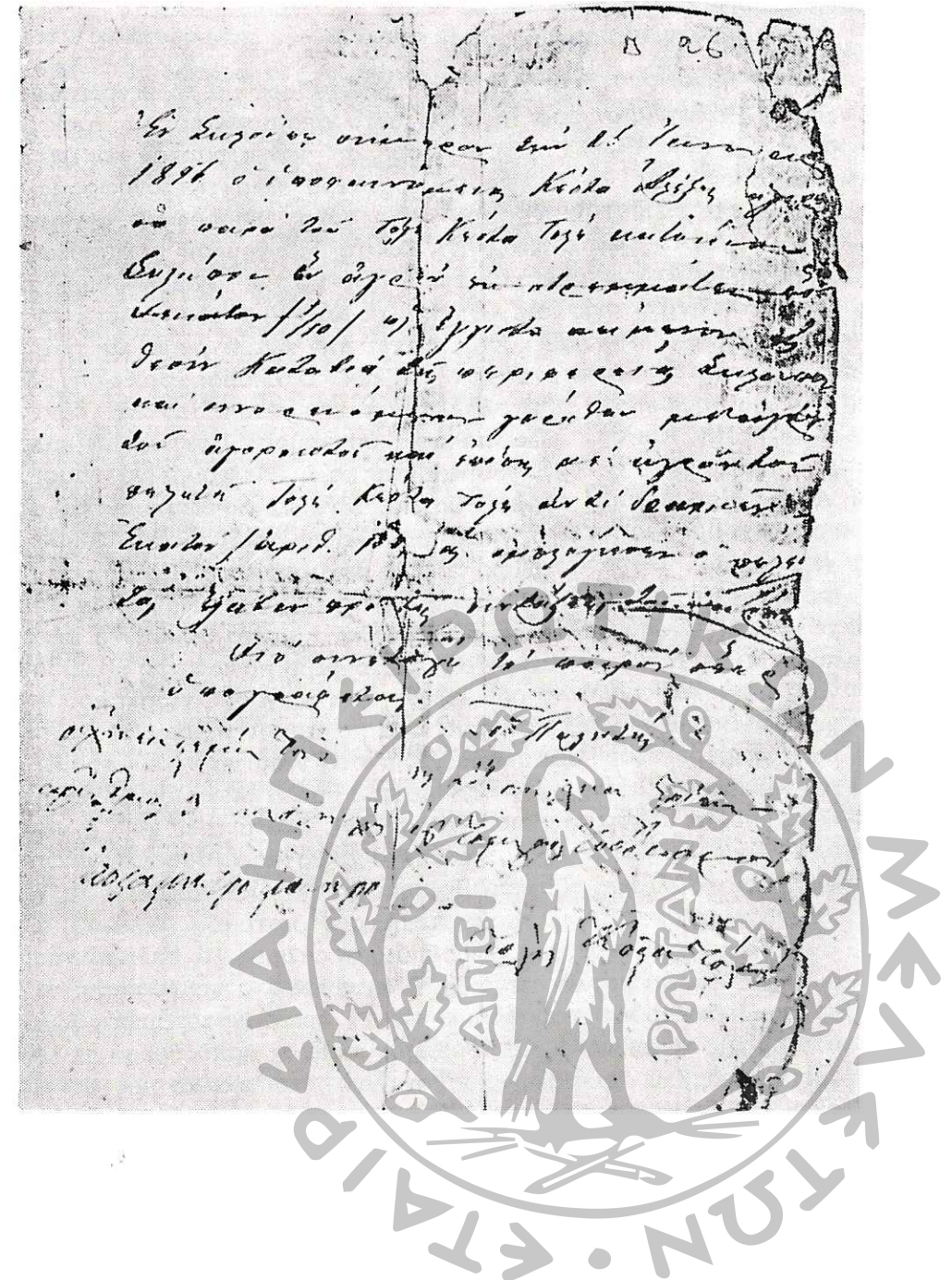
«Εν Σκλούπω σήμερον την 26 Ιανουαρίου 1896 ο υποφαινόμενος Κώστα Αλέξης ηγόρασα παρά του Τόλη Κώστα Τόλη κατοίκου Σκλούπου έν αγρόν εκ στρεμμάτων εν δέκατον (1)10) ως έγγιστα κείμενον εις θέσιν Καταβιά της περιφέρειας Σκλούπου και συνορευόμενον γύροθεν με αγρόν του αγοραστού και επίσης με αγρόν του πωλητή Τόλη Κώστα Τόλη αντί δραχμών εκατόν (αριθ. 100, ως ομολόγησεν ο πωλητής τας έλαβαν προ της συντάξεως του παρόντος.

Διο συνετάγη το παρόν όπως υπογράφεται.

Ο Πωλητής

Κοσταμήτρος μάρτυρας

Τόλης Κώστα Τόλης

ΤΟΝ ΚΑΙΡΟ ΠΟΥ ΗΜΟΥΝΑ ΠΑΙΔΙ

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Θα πηγαίναμαν στο χωριό να αποκρέψουμε για τη μεγάλη Σαρακοστή. Ξεκινήσαμε από την Πράμαντα απομεσήμερο και αποφασίσαμε να πάμε πέρα τ' μέσ', δηλαδή απ' την «Τούρκα» και όχι απ' την Κρυσσοβίστα. Ήταν λίγο συντομώτερα αλλά είχε ανηφοριές και κατηφοριές. Είμασαν τέσσερις (4) ο Τάκης Σπύρος (τ' Μήτσου Σπύρ'), ο Νίκος Κώστα Νίκος (τ' Κώστα Γιαννούλα), ο Παπακώστα Μπαλωμένος (αν θυμάμαι καλά) κι η αφεντιά μου. Ροβολήσαμε, που λέτε, απ' την Παναγιά ίσα κατ' και σε λίγο είμασαν κιόλας στο μεγάλο λαγκάδ', αυτό που κατεβαίνει απ' την Ανεμότρυπα και πάει να ανταμώσει το ποτάμι στο μύλο τ' Γκόκ'. Ο Σπύρος έρριξε την ιδέα «να ψαρέψουμε». Την πρωτοβουλία για κάτι τέτοια την είχε πάντοτε ο μακαρίτης· εμείς οι άλλοι απλώς... υπακούαμε. Πάντως μας καλοάρεσε η ιδέα «και δεν ψαρεύουμε!». Και καλά: τί έχουμε να χάσουμε; Ά, αν ξέραμε πόσο αρμυρό θα μας έβγαινε! Απ'θώσαμε τα σακκουλάκια μας (αδειανά ήταν) και ριχτήκαμαν ορεξάτοι για φουριόζοι στη δουλειά. Όπως καταλαβαίνετε τα μόνα σύνεργα της ψαρικής που διαθέταμε ήταν τα... δάχτυλά. Μικρολεπτομέρεια, αφού όπου υπήρχε ένα θέλω υπάρχει κι ένας δρόμος κι εμείς το θέλαμε το ψάρεμα πολύ εκείνη την ώρα! Κατοπτεύσαμε το ρέμα πάνω κάτω κ' επισημάνσαμε μια μικρή γουρίτσα που σχημάτιζε το λιγοστό νεράκι που έτρεχε. Μέσα κολυμπούσαν αμέτρητες δυο τσίμες· αν ήξεραν τί τις περίμενε! Χώσαμε όλοι και τα δυο χέρια στο νερό να τις πιάσουμε. Αμ δε — τα ψαράκια που είχαν περισσότερο μυαλό από τ' ημάς χώθηκαν κάτω απ' τις πέτρες και άντε να τα βρεις. Στο μεταξύ και το νεράκι έγινε βούρκος. Τώρα; έτσι στα γρήγορα θα καταθέσουμε τα όπλα; Μετά από σύντομη σύσκεψη βρέθηκε η λύση· θα κόψουμε το νερό (θα κάνουμε αυτό που λένε εκτροπή), σαν αυτή του Αχελώου, αλλά λίγο μικρότερη! και θα αδειάσουμε τη γούρα. Το βάλαμε πείσμα· οι τσίμες δεν θα μας γλυτώσουν! Όλα έγιναν στα γρήγορα και σε λίγο τα δυο ψαράκια παραδόθηκαν άνευ όρων. Σπαρτάρισαν λίγο κ' ύστερα έμειναν ακίνητα. Οι βάρβαροι, εμείς, τ' αρπάξαμε με αλλαλαγμούς θριάμβου, τα μαλιαγρίσαμε λίγο, έτσι για να μας φύγει το άχτι κ' ύστερα τα πετάξαμε πέρα με περιφρόνηση. Ανήμερο εληρίο ο άνθρωπος και άγρια τα ένστικτά του. Αν δεν ήταν και ο νόμος να τον συγκρατεί τότε αλλοίμονα στον πιο αδύνατο. Η ανθρωπιά πάντο-

τε ήταν λιγοστή στον κόσμο, γι' αυτό κι ένας αρχαίος, Μένανδρο τον έλεγαν, είχε πει: Τί χαριτωμένο πράγμα που είναι ο άνθρωπος, όταν είναι πραγματικά άνθρωπος (ως χαιεν άνθρωπος, όταν άνθρωπος ή).

Για την περίπτωση μας μάλλον τα παραλέω, όμως είναι γνωστό πως μέσα στον καθένα μας φωλιάζει ένα θηρίο, ένα άγριο ένστικτο που ευτυχώς οι πολλοί το δαμάζουν με τον καλό χαρακτήρα τους, ενώ οι άλλοι εμποδίζονται από το Νόμο, δυστυχώς όχι πάντοτε. Με τούτα και με τ' άλλα η ώρα περνούσε χωρίς να το πάρουμε χαμπάρι. Όταν καμιά φορά σηκώσαμε το κεφάλι, μάς έζωσαν τα φιδιά· τα ίσκια είχαν ανεβεί απάνω στη Στρογγούλα, που ο ήλιος που έγερνε της έδινε ένα απαλό μενεξελένιο χρώμα· όμως ποιος τα κοιτάζε αυτά. Αμίλητοι και με τοφόβο να μας σφίγγει τα σωθικά μας αρπάξαμαν τα σακκουλάκια και δρόμο. Έχαμε ωστόσο την πρόνοια να μην εκμυστηρευτούμε το φόβο μας ο ένας στον άλλο, για να μη μας πιάσει ο πανικός (η λέξη προέρχεται από τον Πάνα, όπως θα ξέρετε που με τις φωνές και τα σφυρίγματα φόβιζε τα κοπάδια, τα πρόγκαγε). Για τότε προσπεράσαμε την Τούρκα, πιάσαμε ην ανηφόρα σ' τ' στόκ'ς (στους Στόκους) και βγήκαμαν στη Γκιούρω, δε λέγεται. Τρέχαμε, με την κρυφή ελπίδα να φτάσουμε στο χωριό μέσα. Χαμένος κόπος· όταν βγήκαμαν απάνω είχε σουρουπώσει μόλις που διακρίναμαν ο ένας τον άλλο. Απομείναμαν ακίνητοι σαν να συμφορφήκαμαν υπακούοντας σε κάποιο απόκοσμο και αυστηρό παράγγελμα: «Αλτ!». Τώρα; Όμως ο καλός Θεός δούλεψε για μας τις μωρές παρθένες. Εκεί που στεκόμασαν σύζυγοι κι αλαφιασμένοι «δειλοί, μοιραίοι κι άβουλοι αντάμα» όπως λέει κι ο ποιητής, νάσου κι ακούμε βαθιά κάτω απ' το λαγκάδι να ανεβαίνει οχλολόη μεγάλη, σιαματάς: «έι, έι, φσ σφυρίγματα, σαλαγίσματα και αντιλαλήματα από πολλά κυπριά, όλα ανακατωμένα. Πιο χαρμόσυνους ήχους, πιο ελπιδοφόρο μήνυμα ετούτη τη δύσκολη ώρα, δε θα μπορούσαμε ν' ακούσουμε. Η καρδιά μας φλακάρισε. Μπήξαμε όλοι μαζί τις φωνές: «Γιάννητ'η, Γιάννητ'η». Όπως καταλαβαίνετε ήταν ο Γιάν· Γέροντας. Ο νυχτοκόπος βοσκός, ο άγγελος εξ ουρανού, ο απο μηχανής Θεός των Αρχαίων (διαλέγετε και παίρνετε), μέσα στην οχλοβοή δεν μας άκουσε με την πρώτη, όμως με τη δεύτερη, τρίτη, το γυμνασμένο αυτί του αρπάξε τις γοερές επικλήσεις μας· ένα χαρμόσυνο «έέέπ» ανέβηκε από τη χαράδρα και δόνισε τ' ακουστικά μας τύμπανα. «Έλα γλήγορα απάν' να μάς βγάλ'ς απ' τσ' δ'αδλ'ς». Βέβαια δεν το είπαμε ακριβώς έτσι, αλλά αυτό έλεγαν οι απελπισμένες επικλήσεις μας κι αυτό κατάλαβε ο Γιάννης. Η χαράδρα σε κείνο το μέρος είναι βαθιά, κι η ανηφόρα απότομη·

όμως για το Γιάννη ήταν παιγνίδι. Σε 5 λεπτά νάτος μπροστά μας. «Πούστε, μη σκιάστε» μάς ενεθάρρυνε, «άειστε, μαζί θα πάμε». Μας έβαλε μπροστά, που λέτε, κι' αυτός τελευταίος για να φυλάει τα νώ-
τα μας. (Πριν προχωρήσω, δυο λόγια για τη Γκιούρω κάποια Γκια-
 ούρω, άπστη στα τούρκικα) πρέπει να γυρόφερνε εκεί με το κοπάδι
 της και άφησε το όνομά της στην περιοχή).

Το πρώτο επίφοβο μέρος, καθώς προχωρούσαμε, ήταν η βρύση
 τ Μέτ, στο Λαγκάδι. Ήταν πασίγνωστο ότι εκεί έβγαινε κάθε βράδυ
 αυτός με τη βαριά κι' άρχιζε να κοπανάει όλη νύχτα, έτσι που να
 βουϊίζει η Λαγκαδιά από πάνω ως κάτω! Ο Γιάννης μόλις κατάλαβε
 πως κοντοστεκόμαστε πέρασε μπροστά, σταμάτησε μέσα στο Λα-
 γκάδι για να περάσουμε όλοι και μας ακολούθησε. Εμάς τ' αυτιά
 μας και τα νεύρα μας τεντωμένα, ν' ακούσουμε τη βαριά τίποτε,
 ησυχία απόλυτος' πράξενο! Να μη σας τα πολυλογώ σε λίγο φτά-
 σαμε στην Παδούλα, αγνάντια από το χωριό. Ο Γιάννης στάματησε.
 Πάλι μας έζωσαν τα φίδια. «Από δω και πέρα θα πάτε μοναχά σας'
 μη σκιάστε, να οι φεξούλες στο χωριό, από δω θα σας φ'λάω εγώ,
 άειστε». Κοιτάξαμε απελπισμένα προς το χωριό. Μερικά παράθυρα
 έφεγγαν λίγο, όσο επέτρεπε η λαμπούλα του πετρελαίου, αλλά φαί-
 νονταν τόσο μακρινά και ανήμπορα. Τι να κάνουμε; Στην α-
 νάγκη υπακούουν και οι Θεοί έλεγαν οι παλιοί μας πρόγονοι. Εμείς θέ-
 λαμε και είχαμε πιστέψει ότι ο Γιάν' Γέροντας θα μας έπαιρνε από το
 χεράκι να μας παραδώσει στις μανάδες μας! Αμ' δέ! Ο Γιάννης είχε
 ένα σωρό δουλειές' να κατεβεί πάλι στο Λαγκάδ', να μαζέψει τα γίδια,
 να τα βάλει στο μαντρί, να τ' αρμέξει, να, να... Άδεια είχε να ντα-
 ντεύει εμάς τα παλληκάρια; Και να σκεφτείτε ότι ήταν, δεν ήταν
 ένα, δυο χρόνια μεγαλύτερος από την αφεντιά μας. Δεν είπαμε τίπο-
 ποτα, η λέξη ευχαριστώ ήταν άγνωστη, αλλά και να την ξέραμε, πάλι
 δε θάβγαινε από τ' απελπισμένα και πικραμένα χείλια μας. Με μισή
 καρδιά πήραμε δρόμο. Εκεί στον παλιόμπλο τα χρειαστήκαμαν λίγο,
 αλλά τίποτε' το ίδιο κι' από πάν' στ' αλών' Τούρ. (Τι να αλώνιζε
 σ' αυτό το άγονο μέρος); Το δύσκολο τώρα ήταν «το στενό λ'θάρ'». Εκεί,
 ξέραμε πολύ καλά ότι ξάπλωνε αυτός ο οξαποδών και δεν άφησε
 τον κόσμο να περάσει! ούτε κι' αυτός φάνηκε. Περ'εργο. Εγώ τέντω-
 σα τ' αυτιά μου ν' ακούσω τον καβαλλάρη που κάλπαζε προς την
 Παλιόστανη, όπως μου μολόγαγιε ο πατέρας μου. Ούτε κι' από κει
 τίποτε. Αρχίσαμε να ξεθαρρεύουμε. Όμως εμένα με περίμενε μια τέ-
 λευταία σοβαρή δοκιμασία' όταν προσπεράσαμε τον Κρεμαστό

(ωραίο θέαμα που μας παραχωρούσε αυτός ο καταράχτης όταν έ-
 βρεχε) και βγήκαμε στο Σταυρό, όλοι οι άλλοι έστριψαν αριστερά
 προς τις Κρανιές. Απόμκα ολομόναχος. Τώρα; Να πάω από το δρόμο,
 ούτε σκέψη. Ο δρόμος πέρναγε έξω από τα μνήματα. Τράβηξα, που
 λέτε, ίσια πάν' μέσ' από τις τούφες και τα όχτια, από τα Καταφύα.
 (Ποιοί ήταν όμως αυτοί οι γραμματιζούμενοι, που έλεγαν τις κρυ-
 ψώνες καταφύγια σε γλώσσα καθαρεύουσα; Πότε έζησαν;). Επί τέ-
 λους έφτασα σώος στην πολυπόθητη πατρίκη στέγη. Το ψάρεμα στο
 μαυρολάγκαδο μου είχε βγει αρμυρό' γι' αυτό και το θυμάμαι.

Χριστόδουλος Κ. Πραμαντιώτης

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Στο Πνευματικό Κέντρο της Κοινότητας συνεχίζονται οι εργα-
 σίες. Ήδη έχουν κτισθεί τα τούβλα του ισογείου και θα συνεχίσουν
 το κτίσιμο του πρώτου ορόφου.

Ο δρόμος προς Πολιτσά έχει σταματήσει για να κάνει επιμετρή-
 σεις ο εργολάβος. Έγινε μια πρόχειρη διάβαση για επικοινωνία από
 Φορτόσι.

Ομάδα από τεχνικούς του χωριού συνέταξαν μελέτη βελτίωσης
 του δρόμου Φορτόσι — Πολιτσά προϋπολογισμού 70 εκατ. δρχ.
 Η μελέτη υποβλήθηκε στις υπηρεσίες για έγκριση. Υπολογίζεται ότι
 εντός του μηνός Απριλίου θα εγκριθεί και θα χρηματοδοτηθεί το
 έργο.

Παιδικά παιγνίδια

Ο Κλωτσοτενεκές

Ο κλωτσοτενεκές ήταν ένα παιγνίδι που το παίζαμε τρία, πέντε και δέκα παιδιά.

Συνήθως το παίζαμε στη χωραφιά του χωριού και μάλιστα μπροστά στην εκκλησία στον καμπαναριό γιατί εκεί υπήρχε ο τοίχος και παρουσίαζε τα πλεονεκτήματα του παιγνιδιού αυτού.

Αφού ρίχναμε κλήρο για το ποιος θα φυλάξει, στήναμε στην άκρη του τοίχου έναν τενεκέ και κάποιος από όλους μας τον κλώτσαγε «συνήθως αυτός που φόραγε παπούτσια, γιατί οι πιο πολλοί δεν φοράγαμε».

Αυτός που φύλαγε έτρεχε να πάρει τον τενεκέ και να τον στήσει στο ακριβές σημείο που τον κλώτσαγαμε. Οι δε υπόλοιποι τρέχανε και κρυβότανε πίσω από την εκκλησία, πάνω στο Σχολείο, πίσω από το χαγιάτι ή πίσω από το κοιμητήριο.

Εκείνος που φύλαγε τον τενεκέ έπρεπε να τους βρει όλους, έναν έναν και με την διαφορά πως δεν έπρεπε κανένας να προλάβει πριν από αυτόν να κλωτσήσει τον τενεκέ. Γιατί αν τον κλώτσαγανε τον τενεκέ και τους εύρισκε όλους εκτός από τον τελευταίο, έστω και αν έλεγε το όνομά του τότε αυτός ξελευτέρωνε όλους τους άλλους. Τότε ήταν αναγκασμένος να ξαναμαζέψει τον τενεκέ και να ψάξει από την αρχή να ξαναβρεί τους παίχτες. Όταν τους εύρισκε όλους τότε ο πρώτος που εύρισκε έμεινε που λέγαμε και φύλαγε τον τενεκέ. Αυτός που φύλαγε τον τενεκέ κάθε έναν που εύρισκε έπρεπε να τρέξει και να πατήσει τον τενεκέ γιατί αλλιώς ο άλλος εάν έτρεχε πιο γρήγορα και προλάβαινε να κλωτσήσει τον τενεκέ τότε αυτός ήταν αναγκασμένος να ξαναμαζέψει τον τενεκέ και να ψάξει από την αρχή να βρει τους παίχτες και ο πρώτος που εύρισκε φύλαγε κ.ο.κ.

ΠΑΡΑΜΑΝΤΙΩΤΗΣ ΛΕΥΤΕΡΗΣ

Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

Σ Α Σ Ε Υ Χ Ε Τ Α Ι

Κ Α Λ Ο Π Α Σ Χ Α

ΠΑΛΙΑ ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΑ

Καυγιάς για ένα μεζέ

Προπολεμικά, εμείς οι παλιοί στο χωριό μας (Αμπελοχώρι), τρώγαμε κρέας, ιδίως τα καλοκαίρια, στη γιάσ' και στη γιόμεση του φεγγαριού».

Για να καταλάβετε, ο Στέλιος του Κώστα Μήτρου (Ξιάρφωτος), που έκανε και το χασάπη, δε μπορούσε να «ντυσει» μια γίδα σ' ολόκληρο το χωριό. Να εξασφαλίσει δηλαδή την πώλησή της.

Γιατί, αν θα του έμεινε απούλητο κρέας, τί θα το έκανε; Ψυγεία δεν υπήρχαν τότε στα χωριά, ούτε πάγος.

Γι' αυτό από γρήγορότερα, έγραφε σ' ένα χαρτί πόσο κρέας ήθελε ο καθένας και αν συμπληρώνονταν το πασό, έσφαζε, αλλιώς την άλλη Κυριακή.

Ήταν θυμάμαι Σεπτέμβριος. Έσφαξε μια γίδα τετράπαχη. Πούλησε το κρέας και τον πατσά κατά την παραγγελία και του έμειναν το κεφάλι για τη σούπα του και το σηκώτι και τα λιμπά, με τα οποία θα έφκιαχνε σπληνάντερο.

—Το απόγευμα παιδιά, λέει ο Στέλιος, θα ψήσουμε το σπληνάντερο. Ελάτε, θα φτάσει να πάρουμε από ένα μεζέ. Και με τα λόγια αυτά αρχίσαμε όλοι να ξηρογλειφόμαστε....

Ανυπόμονοι, σαν τα μικρά παιδιά, νωρίς ένας, ένας συγκεντρωθήκαμε στο μαγαζί και περιμέναμε.

Με γουρλωμένα μάτια παρακολουθούσαμε το ψήσιμο και ρουφούσαμε αχόρταγα τη μυρωδιά του.

Τί ήταν εκείνο το πράμα!! Η τσίκνα κλωτσούσε τα ρουθούνια και τα σάλια μας έτρεχαν ασταμάτητα.

Έτοιμο το σπληνάντερο! Καλοψημένο όπως ήταν, άνοιξε η όρεξή μας.

Ο μπάρμπα — Τόλης όμως, ήθελε και επέμεινε να πάρει πέντε μεζέδες μαζί, ενώ μετά βίας έφθανε για όλους.

Κοντέψαμε να τσακωθούμε, ώπου να συμφωνήσουμε.....

Πέστε μου εσείς τώρα, μπορεί να συγκριθεί η ζωή της εποχής εκείνης με τη σημερινή;

Ασφαλώς όχι! Γι' αυτό πρέπει όλοι να είμαστε ευχαριστημένοι από την τύχη που έχουμε τώρα.

Με τη βοήθεια του Θεού περνούμε πολύ καλύτερα.

ΔΗΜ. ΤΟΛΗΣ

Άγνωστοι Σκλουπιώτες

Αθηνά Κ. Αναστασίου

Κοντά στην Αμαλιάδα δέκα περίπου χιλιόμετρα από το χωριό Γαστούνη Ηλείας βρίσκεται το χωριό Καλύβια Ήλιδος Ηλείας.

Ήταν ένα πρωινό του Σεπτέμβρη 1988 όταν έφτασα στο Χωριό και αναζήτησα την Αθηνά Μιχ. Παπαδοπούλου. Είναι η κόρη του Κώστα Αναστασίου (της Κώστα — Πανάσινας). Μόλις με αντίκρισε έμεινε άφωνη και δεν πίστευε στα μάτια της. Με υποδέχτηκε με μεγάλη χαρά και συγκίνηση.

Γεννήθηκε το 1948 στο χωριό μας. Το 1956 μαζί με την μάνα της και τα άλλα αδελφία της κατέβηκε στην Αθήνα κοντά στον πατέρα της που εργαζόταν στην Αθήνα. Το 1972 παντρεύτηκε τον Μιχάλη Παπαδόπουλο από το χωριό Καλύβια και από τότε μένει μόνιμα εκεί με την οικογένειά της. Η Αθηνά έχει τρία παιδιά:

Τον Χαράλαμπο που γεννήθηκε το 1973 και είναι στην Α' τάξη του Τεχνικού Λυκείου Αμαλιάδας. Τον Κώστα που γεννήθηκε το 1975 και είναι στην Γ' τάξη του Γυμνασίου Αμαλιάδας. Τον Παναγιώτη που γεννήθηκε το 1978 και είναι στην ΣΤ' τάξη του Δημοτικού Σχολείου Καλυβίων.

Έξυπνη, δραστήρια και ακούραστη η Αθηνά κατάφερε να δημιουργήσει με τον άνδρα της σπίτι, καφενείο και ψησταριά. Είναι πολύ ευχαριστημένη από τον άνδρα της και τα παιδιά της.

«Έχω καλά παιδιά μου είπε. Προσπαθώ να τους μεταδώσω την αγάπη για την δουλειά, την οικονομία, τις αρχές που πήρα και εγώ από τους γονείς μου και πιστεύω ότι γίνονται καλοί άνθρωποι. Το χωριό εδώ με αγαπάει και με θαυμάζει για την καλή οικογένειά μου, και την προκοπή μου. Στο χωριό μας έχω να πάω από το 1966, πολλά χρόνια... αλλά πάντοτε το θυμάμαι και πάντα το κρατώ μέσα στην ψυχή μου. Με συνδέουν οι πίκρες και οι χαρές που πέρασα. Το πονάω και θα πάω μαζί με τον άνδρα μου και τα παιδιά μου για να το γνωρίσουν και αυτοί. Παίρνω πάντοτε το Περιοδικό μας τον ΚΑΘΕΡΕΦΤΗ και το διαβάζω πολλές φορές με συγκίνηση. Πολύ θέλω να βλέπω τους χωριανούς μας. Εγώ εδώ σ' αυτό το χωριό τα Καλύβια τηλ. 0622 - 41418 θα περιμένω πάντα νάρθει κάποιος χωριανός να τον φιλοξενήσω και να μάθω νέα του χωριού μας».

Πολύ χάρηκα που σ' αυτό το χωριό τα Καλύβια ξεχώρισε η «Σκλουπιώτισσα» Αθηνά και έδειξε την δυναμικότητα της καταγωγής της. Έφυγα συγκινημένης.

Αθήνα, Γενάρης 1989

Χρήστος Δημοσθ. Αλεξίου

ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΝΕΑ

Πολύ καλή η πορεία της ποδοσφαιρικής μας ομάδας

Η ποδοσφαιρική ομάδα του χωριού μας όπως είχαμε ξαναγράψει ξεκίνησε με πολύ καλές προοπτικές για την άνοδό της στη Β' κατηγορία. Σήμερα που βρισκόμαστε στο δεύτερο γύρο του πρωταθλήματος είναι η δεύτερη ομάδα βαθμολογικά. Αυτό βέβαια το οφείλει πρώτα στα παιδιά που με πολύ πάθος αγωνίζονται για την κατάκτηση της πρώτης θέσης και μετά στη διοίκηση που με μεγάλες προσπάθειες και μεγάλο κόπο φθάσαν την ομάδα σ' αυτή τη θέση.

Τα παιγνίδια που ακολουθούν από δω και πέρα έχουν μεγάλη βαθμολογική σημασία γιαυτό χρειάζεται τη συμπαράσταση όλων των χωριανών.

Επίσης με συζήτηση που είχαμε με τον πρόεδρο της ομάδας Δημήτριο Γέροντα μάς είπε ότι η ομάδα αντιμετωπίζει οικονομικά προβλήματα γιαυτό παρακαλεί τα μέλη της ομάδας να δώσουν την συνδρομή τους και τους χωριανούς να ενισχύσουν οικονομικά την ομάδα και να δώσουν το παρόν στα κρίσιμα παιγνίδια που θα κάνει μέχρι το τέλος του πρωταθλήματος.

Παρακάτω δίνουμε τ' αποτελέσματα των αγώνων που έκανε μέχρι σήμερα και την βαθμολογική κατάταξη.

1. Σκλούπο — Πτηνοτροφικός	7 — 0
2. Δυναμό — Σκλούπο	2 — 3
3. Νεοχωρόπουλο — Σκλούπο	1 — 4
4. Σκλούπο — Βουτσάρ	6 — 1
5. Ραδοβύζι — Σκλούπο	0 — 7
6. Σκλούπο — Νίκη Κάστρου	1 — 2
7. Σκλούπο — Ολυμπ. Ιωαννίνων	4 — 1
8. Δρίσκος — Σκλούπο	1 — 7
9. Σκλούπο — Ολυμπ. Βοτανικού	1 — 2
10. Πτηνοτροφικός — Σκλούπο	0 — 2
11. Σκλούπο — Δυναμό	2 — 2

Η βαθμολογία κατάταξης είναι:

1. Ολυμπιακός Βοτανικού	22
2. Σκλούπο	17
3. Δυναμό	16
4. Ολυμπιακός Ιωαννίνων	15

Στη Β' κατηγορία ανεβαίνουν οι δυο πρώτοι της βαθμολογίας.

Σχόλια - προτάσεις

Σοβαρό πρόβλημα θα έχουμε φέτος με το νερό αφού λόγω της ξηρασίας προβλέπεται να λιγοστέψει πολύ. Ας το έχουν υπόψη τους αυτό οι χωριανοί μας και να μη ετοιμάζονται για μεγάλες σοδειές.

Η κοινότητα βέβαια θα λάβει τα μέτρα της και σαν πέρυσι θα δώσει λύση, αλλά θα πρέπει να τακτοποιήσει και κάποια άλλα ζητήματα που έχουν σχέση με την υπερβολική κατανάλωση του νερού. Και θα πρέπει να πάρει μέτρα. Εννοούμε αυτά που ακούγονται στο μαγαζί για χαλασμένους ή ανύπαρκτους μετρητές κλπ. Όσο για το αίτημα μιας μερίδας χωριανών μας που θίγονται περισσότερο και ζητούν να κατασκευαστεί μια ακόμη μικρή δεξαμενή σε μεγαλύτερο από τις υπάρχουσες ύψος, αυτό παραμένει αφού αποτελεί μοναδική λύση.

Μεταφέρουμε παράκληση της νεολαίας του χωριού μας για δημιουργία χώρου αθλοπαιδιών στο χωριό μας. Εκείνο που επιτακτικά ζητούν εδώ και τώρα είναι η τοποθέτηση μπασκετών σε κάποιο μέρος.

Ας φροντίσουν λοιπόν από κοινού οι πολιτιστικοί μας Σύλλογοι με την Κοινότητα, αφού το αίτημα των παιδιών είναι πέρα για πέρα δίκαιο.

Και το πρόβλημα των σκουπιδιών πρέπει να απασχολήσει το Κοινοτικό Συμβούλιο αφού πολλά σημεία γύρω από το χωριό καθώς και τα ξερολάγκαδα γέμισαν με νάυλον σακκούς. Ακούσαμε και μεταφέρουμε την άποψη να ρίχνονται σε λάκκους που θα γίνουν σε 3—4 σημεία και να καίγονται κατά διαστήματα. Καλή η ιδέα.

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΤΩΝ

1. Στις 17 Δεκεμβρίου πραγματοποιήθηκε η Γενική Συνέλευση των μελών της ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ που είχε θέματα την κατάρτιση του προϋπολογισμού και Αποφάσεις για την δράση του Συλλόγου για την χρονιά 1989. Εγκρίθηκε ο Προϋπολογισμός 1989 ομόφωνα και λήφθηκαν αποφάσεις ως παρακάτω εμφανίζονται:

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 1989

ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΑ ΕΣΟΔΑ

— Υπόλοιπο Ταμείου	Δρχ. 152.495
— Από Συνδρομές και εγγραφές μελών	» 100.000
— Από Εισφορές μελών και τρίτων για την απόσβεση του δανείου αγοράς των Γραφείων	» 500.000
— Από δωρεές μελών και τρίτων	» 300.000
— Από εκδηλώσεις και λαχειοφόρους (καθαρά)	» 150.000
— Από Συνδρομές Περιοδικού ΚΑΘΡΕΦΤΗΣ	» 50.000
— Από τόκους Καταθέσεων	» 30.000
— Από ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ ΤΟΛΗ	» 50.000
— Από απρόβλεπτες πηγές	» 67.000

ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΩΝ ΕΣΟΔΩΝ Δρχ. 1.400.000

=====

ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΑ ΕΞΟΔΑ

— Για Γενικά έξοδα λειτουργίας Γραφείων	Δρχ. 25.000
— Για Κοινοφελή έργα στο Χωριό	» 350.000
— Για ενίσχυση και βοηθήματα απόρων	» 40.000
— Για την έκδοση του Περιοδικού ΚΑΘΡΕΦΤΗΣ	» 50.000
— Για βράβευση Μαθητών - Φοιτητών ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΟΣ ΤΟΛΗ	» 50.000
— Για Απόσβεση δανείου αγοράς των Γραφείων	» 500.000
— Για απρόβλεπτα έξοδα και έργα στο χωριό	» 385.000

ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΩΝ ΕΞΟΔΩΝ Δρχ. 1.400.000

Αποφασίστηκαν ομόφωνα τα παρακάτω:

α) Να οργανωθεί ο ετήσιος χορός της ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ

- β) Να οργανωθεί μια εκδρομή μέσα στην χρονιά 1989 σε τόπο του Ελληνικού ή του Εξωτερικού χώρου.
 γ) Να εγγραφεί ο Σύλλογός μας στην Ομοσπονδία Τζουμερκιωτών.
 δ) Να εγγραφούν τα μικρά παιδιά μέχρι 15 χρόνων των χωριανών μας ώστε να συγκροτηθεί όμιλος που θα διδαστεί τραγούδια και χορούς από την χωριανή μας Δασκάλα Γιαννούλα Νότη.
 ε) Ορίστηκαν οι ώρες λειτουργίας των Γραφείων μας.

2. Στις 12 Φεβρουαρίου 1989 πραγματοποιήθηκε νέα Γενική Συνέλευση των μελών μας της ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ που είχε θέματα τον Απολογισμό και τον Ισολογισμό της χρονιάς 1988 και επιλογή έργων που θα γίνουν στο χωριό μας. Εγκρίθηκε ομόφωνα ο Απολογισμός - Ισολογισμός 1988 και έγινε επιλογή των έργων στο χωριό ως παρακάτω εμφανίζονται:

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ — ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 1988

ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ

— Υπόλοιπο Ταμείου 2) 1) 1988	Δρχ.	173.859
— Από Συνδρομές και εγγραφές μελών	»	152.000
— Από μικροδωρεές μελών	»	60.000
— Από δωρεές μελών και τρίτων	»	747.000
— Από εισφορές μελών για τα αγορασθέντα Γραφεία	»	63.500
— Από τόκους καταθέσεων	»	49.691
— Από Συνδρομές του Περιοδικού ΚΑΘΡΕΦΤΗΣ	»	40.000
— Από κατάθεση προσωρινών μετρημάτων μελών για την αγορά των Γραφείων επί επιστροφή	»	1.241.622

ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΕΝΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ » 2.527.672

ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΕΝΤΑ ΕΞΟΔΑ

— Για την επισκευή του Χαγιατίου της Εκκλησίας Αγίου Νικολάου στο Χωριό	Δρχ.	270.000
— Για την αγορά και εγκατάσταση μικροφωνικής Συσκευής στην Εκκλησία Αγίου Νικολάου στο Χωριό	»	87.000
— Για την επισκευή της Παιδικής χαράς στο χωριό	»	5.500
— Για βοηθήματα Ασθενών χωριανών	»	10.000
— Για στεφάνι στην Εθνική Αντίσταση	»	3.000
— Για την αγορά του Διαμερίσματος των Γραφείων	»	1.600.000
— Για φόρους μεταβίβασης των Γραφείων	»	110.402
— Για Συμβολαιογραφικά Εξόδα	»	40.000

— Για την έκδοση του Περιοδικού ΚΑΘΡΕΦΤΗΣ	»	40.000
— Για τηλέφωνο του Γραφείου	»	30.000
— Για μικροξέοδα των Γραφείων	»	7.275
— Για αγορά επίπλων και εξοπλισμού Γραφείων	»	172.000

ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΕΝΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ » 2.375.177

Υπόλοιπο Ταμείου την 31 Δεκεμβρίου 1988 » 152.495

Αποφασίστηκε ομόφωνα να πραγματοποιούν για εκτέλεση τα παρακάτω έργα στο χωριό.

- α) Ολοκλήρωση των εργασιών του Υπογείου του Κοιμητηρίου ώστε να δημιουργηθεί χώρος για την απόθεση των σοτών των νεκρών μας.
 β) Καταδάφηση του παλαιού Κοιμητηρίου και δημιουργία χώρου για την μεταφορά του Ηρώου και χώρου αναψυχής.
 γ) Κατασκευή τριών παραδοσιακών βρυσών σε θέσεις που θα επιλεγούν από κοινού με την Κοινότητα και τον Σύλλογο των Απανταχού Αμπελωχωριτών.
 δ) Να αγοραστεί Ασύρματο Τηλέφωνο για τις ανάγκες του Χωριού μας κατά τον Χειμώνα που οι Τηλεφωνικές Γραμμές του ΟΤΕ δεν λειτουργούν.

3. Οι Δωρητές της ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ κατά την χρονιά 1988 ήταν οι παρακάτω:

— Χρήστος Κων. Παπαχρήστος	Δρχ.	162.000
— Γεώργιος Κων. Παπαχρήστος	»	92.000
— Αντώνιος Κων. Παπαχρήστος	»	91.000
— Χρήστος Δημοσθ. Αλεξίου	»	117.000
— Χριστόδουλος Κων. Πραμανιώτης	»	85.000
— Νικόλαος Δημ. Τόλης	»	50.000
— Κων. Γεωργ. Παντόπουλος	»	75.000
— Φώτιος Κων. Παντόπουλος	»	75.000

ΣΥΝΟΛΟ Δρχ. 747.000

Επίσης τα παρακάτω μέλη της ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ προσέφεραν δωρεάν τα εξής:

— Ο Δημ. Νούτσος προσέφερε δωρεάν υλικά και εργασία για τους ελαιοχρωματισμούς των Γραφείων και την αξία και εργασία των καθι-

ομάτων (πάγκων) των Γραφείων συνολικής αξίας περίπου 120.000 Δρχ.

—Οι Κων/νος Γιωτάκης, Ιωάν. Πανάξιος, Γεώργιος Κων. Αναστασίου και Ιωάν. Τσούρης πρόσφεραν εργασίες κατά τις επισκευές και δι-
αρρυθμίσεις των Γραφείων.

—Ο Νικόλαος Αλεξίου πρόσφερε μικροείδη και εργασία Ηλεκτρολο-
γικής εγκατάστασης, εγκατάστασης Τηλεόρασης κ.λ.π. Δρχ. 15.000.

—Ο Χρήστος Πάνου πρόσφερε το πλαστικό δάπεδο των Γραφείων
45 Μ2 αξίας 50.000 Δρχ. περίπου.

—Ο Χρήστος Δημοσθ. Αλεξίου πρόσφερε για διάφορες μικροεργασίες
και μικροείδη των Γραφείων αξίας 43.000 Δρχ.

—Η Ανώνυμος Τεχνική Εταιρία «ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ» πρόσφερε δύο Πο-
λυθρόνες για τα Γραφεία.

4. Πραγματοποιήθηκε ο ετήσιος χορός της ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ στις
17 Φεβρουαρίου 1989 στην Αθήνα στο ΚΕΝΤΡΟ «ΠΑΜΕ ΣΤΑ ΚΛΑ-
ΡΙΝΑ». Παραυρέθηκαν πολλοί χωριανοί μας και φίλοι προσκαλεσμένοι.
Μεταξύ των επισήμων ήταν ο Πρόεδρος του χωριού μας, ο Επιθεωρη-
τής Δημ. Έργων κ. Τζίμας η εκπρόσωπος του Κληροδοτήματος Τόλη
Μιμικά Τόλη και άλλοι. Το Κέντρο είχε γεμίσει ασφυκτικά, όλοι χόρε-
ψαν και τραγούδησαν, κόπηκε η πρωτοχρονιάτικη πίτα, το τυχερό νό-
μισμα το βρήκε η Εύη Γκιόκα που πήρε και 5.000 Δρχ. από τον Σύλλο-
γο και δόθηκαν και τα χρηματικά βραβεία του Κληροδοτήματος Τόλη
στους Χαράλαμπο Παπαδόπουλο, Γρηγόρη Πάνου, Χρήστο Δήμου και
Αθανάσι. Δήμου. Η εκδήλωση είχε μεγάλη επιτυχία και από οικονομι-
κής πλευράς αφού συγκεντρώθηκαν 276100 Δρχ. καθαρά.

Αθήνα 23 Φεβρουαρίου 1989

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΤΩΝ

Α ν α κ ο ι ν ω σ η

Πληροφορούμε τα μέλη μας ότι η εγγραφή τους στο Σύλλογο
μας δεν προϋποθέτει και διαγραφή από τον Σύλλογο των Απαντα-
χού Αμπελοχωριτών αλλά μπορούν τα μέλη μας αν επιθυμούν να εί-
ναι γραμμένοι και στους δυο Συλλόγους.

Το Διοικητικό Συμβούλιο

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΤΩΝ

ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΑ 1989

Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος έγινε το κόψιμο της βασιλόπιτας
στο κέντρο «ΛΙΘΑΡΙΤΣΙΑ» όπου η συμμετοχή των χωριανών μας ήταν
πολύ μεγάλη.

Την εκδήλωσή μας αυτή τίμησε με την παρουσία του ο Δήμαρχος
Ιωαννίνων και άλλοι υπηρεσιακοί παράγοντες της Νομαρχίας Ιωαννί-
νων.

Ο Πρόεδρος του Συλλόγου ευχήθηκε σ' όλους τους παρευρισκό-
μενους στην εκδήλωση, το 1989 νάναι χρόνος δημιουργικός και ειρη-
νικός. Χαιρετισμό και ευχές απηύθυνε ο Δήμαρχος της πόλης καθώς και
ο πρόεδρος Νουτσόπουλος Κώστας.

Ακολούθησε η βράβευση των μαθητών από το κληροδότημα Χαρ.
Τόλη.

Λ ύ κ ε ι α

- 1.— Σιόντης Κων/νος
- 2.— Νουτσόπουλος Δημήτριος
- 3.— Σιώτου Αγγελική
- 4.— Στεργίου Ευάγγελος
- 5.— Μπαλωμένος Ευάγγελος
- 6.— Ερμιανουηλίδης Γεώργιος
- 7.— Μπέλλος Μιχαήλ
- 8.— Πάνου Γρηγόριος
- 9.— Δήμου Αθανάσιος

Α ν ώ τ ε ρ ε ς κ α ι Α ν ώ τ α τ ε ς Σ χ ο λ έ ς

- 1.— Βλάχας Απόστολος
- 2.— Δήμου Χρήστος

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Στις 24 Φεβρουαρίου 1989 στην αίθουσα του Εμποροβιοτεχνικού
Επιμελητηρίου έγινε η ετήσια γενική συνέλευση του Συλλόγου μας
με θέματα:

- 1.— Οικονομικός και Διοικητικός απολογισμός του Δ.Σ. έτους 1988.
- 1.— Προτάσεις - τοποθετήσεις επί διαφόρων θεμάτων.

Πρόεδρος της γενικής συνέλευσης εκλέχτηκε ομόφωνα ο Σπύρου
Γιάννης.

Ο Πρόεδρος του Συλλόγου αναφέρθηκε στις δραστηριότητες του Συλλόγου κατά το έτος 1988 καθώς και τα προβλήματα του Συλλόγου. Επίσης έγινε λεπτομερή ανάλυση όλων των επί μέρους λογαριασμών των εσόδων και εξόδων του οικονομικού απολογισμού και προϋπολογισμού. Ομόφωνα εγκρίθηκαν τόσο ο οικονομικός απολογισμός που έγινε κατόπιν εκθέσεως ελέγχου της Ελεγκτικής Επιτροπής, όσο και ο Προϋπολογισμός του 1989. Για να λάβουν γνώση τα μέλη που απουσίαζαν από τη Γενική Συνέλευση καταθέτουμε τον Απολογισμό - Ισολογισμό 1988 καθώς και τον Προϋπολογισμό 1989.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ — ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΕΣΟΔΩΝ

1. Υπόλοιπο ταμείου στη νέα χρήση	230.855
2. Από συνδρομές μελών	80.300
3. Από συνδρομές περιοδικό ΚΑΘΡΕΦΤΗΣ	93.400
4. Από Λαχειοφόρο αγορά	341.500
5. Από Ημερολόγια	16.000
6. Από εκπαιδευτικές και ψυχαγωγικές εκδηλώσεις	640.130
7. Από Κληροδότημα Χαρ. Τόλη	65.000
8. Από Δωρεές μελών	127.000
9. Από τόκους καταθέσεων	14.273

Σύνολο δρχ. 1.608.458

ΕΞΟΔΩΝ

1. Γραφική ύλη - Ταχυδρομικά τέλη	16.528
2. Δημοσιεύσεις - εκτυπώσεις	25.380
3. Κοινωφελή έργα στο Αμπελοχώρι	100.000
4. Εκπολιτιστ. ψυχαγωγικές εκδηλώσεις	669.001
5. Βράβευση μαθητών - φοιτητών	65.000
6. Έκδοση περιοδικού ΚΑΘΡΕΦΤΗ	50.000
7. Χορευτικό	50.000
8. Λειτουργία γραφείου	135.456
9. Απρόβλεπτες δαπάνες	16.150

Σύνολο δρχ. 1.127.515

Υπόλοιπο ταμείου 31-12-88 480.943

1.606.458

ΠΡΟ·Υ·ΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Οικονομικού έτους 1989

ΕΣΟΔΩΝ

1. Υπόλοιπο ταμείου στη νέα χρήση	480.943
2. Από συνδρομές μελών	80.000
3. Από δωρεές μελών	200.000
4. Από εισφορές για εκπαιδευτικές και ψυχαγωγ. εκδηλ.	1.000.000
5. Από συνδρομές περιοδικού ΚΑΘΡΕΦΤΗΣ	150.000
6. Από Λαχειοφόρο	500.000
7. Από Ημερολόγια	50.000
8. Από κληροδότημα Χαρίλαου Τόλη	100.000
9. Τόκοι καταθέσεων	50.000
1. Απρόβλεπτα	39.000

Σύνολο δρχ. 2.650.000

ΕΞΟΔΩΝ

1. Γραφική ύλη - Ταχυδρ. τέλη	50.000
2. Δημοσιεύσεις - εκτυπώσεις	80.000
3. Κοινωφελή έργα στο Αμπελοχώρι	100.000
4. Εκπολιτ. ψυχαγωγικές εκδηλώσεις	1.150.000
5. Βράβευση μαθητών - φοιτητών	100.000
6. Συντήρηση περιουσιακών στοιχείων	100.000
7. Έκδοση περιοδικού ΚΑΘΡΕΦΤΗΣ	150.000
8. Χορευτικό θεατρικός όμιλος	150.000
9. Γενικά έξοδα	80.000
10. Λειτουργία γραφείου	350.000
11. Απρόβλεπτες δαπάνες	340.000

Σύνολο δρχ. 2.650.000

Γιάννενα 31 - 12 - 1988

Ο Πρόεδρος
Κ. Νουτσόπουλος

Ο Γεν. Γραμματέας
Κ. Τζουβάρας

Ο Ταμίας
Χ. Σιώτος

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ:

Η Βάσω Θεμελή συζ. Γεωργίου Βασ. Πάνου γέννησε αγόρι

Η Τασία Β. Κίτσιου σύζ. του Ευαγγέλου Βλάχου γέννησε αγόρι.

ΘΑΝΑΤΟΙ:

1. Ο Ευάγγ. Παπαϊωάννου πέθανε στις 1)3)89 και τάφηκε στο χωριό σε ηλικία 79 χρόνων.
2. Ο Γιάννης Σιώτος πέθανε στις 6)3)89 σε ηλικία 59 χρόνων και τάφηκε στο χωριό.
3. Ο Γιώργος Νουτσόπουλος πέθανε στις 6)3)89 σε ηλικία 84 χρόνων και τάφηκε στα Γιάννενα.
4. Η Γιωργίτσα Τσάπαλη — Παπαϊωάννου πέθανε στις 19)3)89 στην Άρτα και τάφηκε στην Άρτα σε ηλικία 82 χρόνων.

ΝΕΟΙ ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΙ

1. Η Δημητρούλα Ν. Σπύρου πήρε το πτυχίο του Χημικού Μηχανικού.
2. Ο Κώστας Β. Πάνος πήρε το πτυχίο της Οδοντιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών.
3. Η Αλεξάνδρα Χρ. Παπαχρήστου πήρε το πτυχίο της Οδοντιατρικής Σχολής Παν. Αθηνών και άνοιξε οδοντιατρείο στη Βόνιτσα Αιτωλοακαρνανίας.

